

Bestandsplan for elg og hjort 2017-2021

Søndre Land Viltlag

Utarbeidet i samarbeid med Faun Naturforvaltning AS

Innhold

1. Bestandsplanens avgrensning og størrelse	3
2. Planperiode	4
3. Bestandssituasjon elg	4
3.1 Søndre Land kommune	4
3.1.1 Beitesituasjon	5
3.2 Søndre Land Viltlag Øst	6
3.3 Søndre Land Viltlag Vest.....	8
3.4 Måloppnåelse sist planperiode.	10
3.4.1 Søndre Land Viltlag Øst	10
3.4.2 Søndre Land Viltlag Vest	10
4. Mål for planperioden 2017-2021	11
5 Virkemidler	12
5.1 Prissystem.....	12
5.2 Planlagt uttak	13
5.2.1 Tildeling av elg til sonene	14
6. Bestandssituasjon Hjort	14
6.1 Søndre Land kommune	14
6.2 Søndre Land Viltlag.....	14
6.3 Mål for planperioden 2017-2021	14
6.4 Virkemidler	15
6.5 Planlagt uttak	15
7. Kontroll og rapporteringsrutiner for elg og hjort.....	15
8. Reaksjoner ved feilskyting.....	16
9. Jaktavtaler og jegerkontrakter	16
10. Godkjenning	16

1. Bestandsplanens avgrensning og størrelse

Bestandsplanen omfatter Søndre Land Viltlag sitt område i Søndre Land kommune på øst og vestsiden av Randsfjorden. Arealet er fordelt med 177 370 daa på østsida og 240 300 daa på vestsida. Total disponerer viltlaget 415 800 daa tellende areal (Tabell 1).

Tabell 1. Oversikt over Søndre Land Viltlag med tellende areal på øst- og vestsida Randsfjorden fordelt på soner/jaktfelt.

Østsiden:	HVR-nr.:	Sone nr.:	Areal (daa)	% av areal
	0536J0002	SLV 001	11 000	2,6 %
	0536J0003	SLV 002	13 500	3,2 %
	0536J0005	SLV 003	17 500	4,2 %
	0536J0006	SLV 004	19 000	4,6 %
	0536J0007	SLV 005	10 300	2,5 %
	0536J0008	SLV 006	16 000	3,8 %
	0536J0009	SLV 007A	8 500	2,0 %
	0536J0010	SLV 008A	14 500	3,5 %
	0536J0011	SLV 008B	5 000	1,2 %
	0536J0012	SLV 009	18 000	4,3 %
	0536J0013	SLV 010	22 000	5,3 %
	0536J0014	SLV 011A	16 500	4,0 %
	0536J0033	Nordre Hov og Lausgarda	3 700	0,9 %
Sum Øst:			175 500	42,2 %
Vestsiden:	0536J0015	SLV 012	15 000	3,6 %
	0536J0016	SLV 013	13 000	3,1 %
	0536J0017	SLV 014	18 500	4,4 %
	0536J0018	SLV 015	17 500	4,2 %
	0536J0019	SLV 016A	8 000	1,9 %
	0536J0020	SLV 016B	9 000	2,2 %
	0536J0021	SLV 017	16 500	4,0 %
	0536J0022	SLV 018	15 500	3,7 %
	0536J0023	SLV 019	15 500	3,7 %
	0536J0024	SLV 020	14 000	3,4 %
	0536J0025	SLV 021	17 000	4,1 %
	0536J0026	SLV 022/23	29 000	7,0 %
	0536J0027	SLV 024	20 800	5,0 %
	0536J0028	SLV 025A	7 500	1,8 %
	0536J0029	SLV 025B	7 500	1,8 %
	0536J0030	SLV 026A	8 000	1,9 %
	0536J0031	SLV 026B	8 000	1,9 %
Sum Vest:			240 300	57,8 %
Sum planområde:			415 800	100 %

2. Planperiode

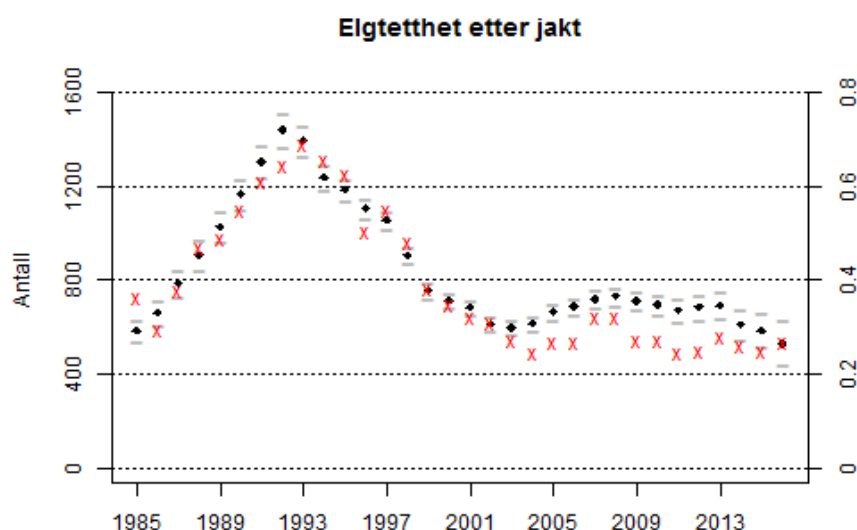
Det er valgt en planperiode på 5 år; 2017 - 2021.

3. Bestandssituasjon elg

3.1 Søndre Land kommune

Faun Naturforvaltning AS har i 2017 utarbeidet en rapport med bestandsvurdering for elgbestanden i Søndre Land etter jakta 2016¹. Noen av hovedpunktene som gjelder for utviklingen i Søndre Land kommune totalt sett er:

- Etter jakta 2016 er det beregnet en elgtetthet på ca. 530 elg i Søndre Land, tilsvarende 0,9 elg per km². Det ble sett 0,27 elg per jegerdag i 2016 (Figur 1).
- Observerte kjønnsforholdet i 2016 var 1,7 ku per okse. Kjønnsforholdet har holdt seg på et relativt stabilt nivå, men synes å ha blitt noe skeivere de siste åra.
- Bestandskondisjonen, vurdert fra kalve- og tvillingraten, samt slaktevekter for kalv og ungdyr, ligger relativt stabilt på et nivå lavere enn ønskelig. Målt som snittverdi for de siste tre år (2014-2016), er observerte kalv- og tvillingrate på hhv. 0,61 og 1,11, mens slaktevektene for kalv og ungdyr ligger på 66 og 131 kg.
- Det synes klart at jakttrykket kan økes for å oppnå en svak bestandsreduksjon. Dette for å forebygge redusert produktivitet i elgbestanden, samt forebygge skogskader forårsaket av hardt beitetrykk. Vi anbefaler at elgbestanden bør forsøkes stabilisert rundt 0,2 sett elg per jegerdag i Søndre Land. For å oppnå dette har vi skissert et jaktuttak på 300 elg for 2017.

Figur 1. Beregnet elgtetthet etter jakt i Søndre Land kommune i perioden 1985-2016 med svarte ruter (venstre loddrette akse). Sett per dag med røde kryss (høyre loddrette akse). 95 % -konfidensintervall for antall elg er vist med grå streker.

¹ Meland, M. og Roer, O. 2017. Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Søndre Land etter jakta 2016. Faun-rapport 003-2017. Faun Naturforvaltning AS, Klokkarhamaren 6, 3870 Fyresdal.

3.1.1 Beitesituasjon

Det vises til «Elgbeitetaksering i Søndre Land 2015» for detaljert oversikt over beitesituasjonen i kommunen². Fra rapportens konklusjon heter det:

«Beitetrykket per 2015 har økt siden beitetaksten i 2013, og er på et høyt nivå for furu, bjørk og ROS-artene. Beiteskader på gran forekommer lokalt. De skogbruksmessige kostnadene knyttet til beiteskader på furu er betydelige. Dagens beitetrykk hemmer furuforyngelse av tilfredsstillende kvalitet». I rapporten understrekes at det registrerte beitetrykket i 2015 var uventet høyt og mest sannsynlig noe overestimert.

² Meland, M. og Roer, O. 2015. Elgbeitetaksering i Søndre Land 2015. Faun-rapport 022-2015. Faun Naturforvaltning AS, Klokkehamaren 6, 3870 Fyresdal.

3.2 Søndre Land Viltlag Øst

Rådata for sett- og felte elg fra SLV Øst er hentet fra Hjorteviltregisteret (Tabell 2 og 3). Slaktevekter for kalv og ungdyr er hentet fra tannkonvolutter innlevert Faun (Tabell 4).

Tabell 2. Rådata fra «sett-elg» for Søndre Land Viltlag Øst fra Hjorteviltregisteret.

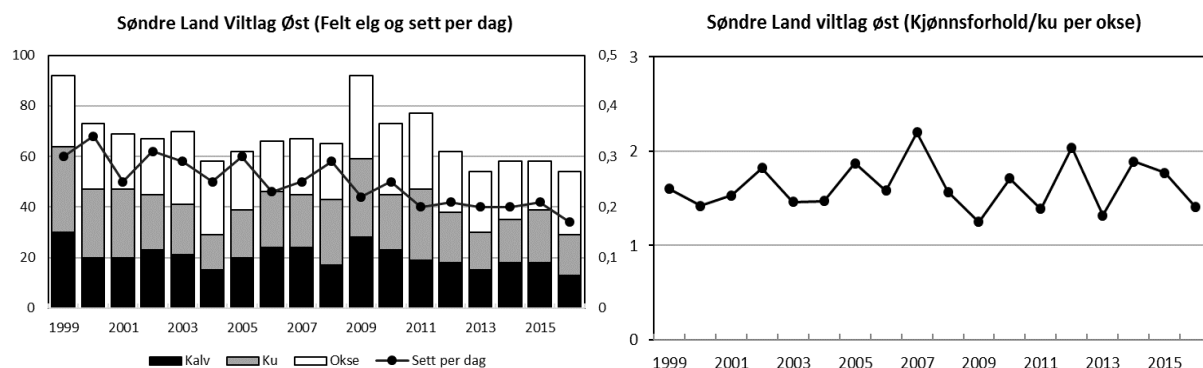
Årstall	Sette elg								Felte elg							
	Jegerdager	Okse	Ku u. kalv	Ku m. 1 kalv	Ku m. 2 kalv	Kalver	Ukjent	Sum	Oksekalv	Ku kalv	Okse 1,5 år	Ku 1,5 år	Eldre Okse	Eldre ku	Sum	Antall skjema
1999	1206	85	62	60	14	96	41	358	10	20	8	12	20	22	92	11
2000	1161	106	86	51	13	82	51	389	12	8	14	9	12	18	73	13
2001	1202	76	62	41	13	67	44	303	10	10	7	10	15	17	69	14
2002	1016	72	69	53	9	71	41	315	9	14	6	5	16	17	67	14
2003	1063	82	60	54	6	70	33	305	10	11	11	6	18	14	70	14
2004	1072	68	43	48	9	71	27	266	9	6	15	3	14	11	58	12
2005	1112	71	48	75	10	100	34	338	12	8	11	6	12	13	62	13
2006	1119	66	53	50	1	55	33	258	14	10	7	5	13	17	66	13
2007	1215	59	66	60	4	71	42	302	11	13	9	3	13	18	67	13
2008	1214	87	68	60	9	84	42	350	10	7	4	7	18	19	65	13
2009	1213	80	43	55	2	69	17	266	14	14	10	9	23	22	92	13
2010	1236	70	52	60	8	84	29	303	9	14	12	5	16	17	73	13
2011	1252	72	49	47	4	57	20	249	11	8	10	9	20	19	77	13
2012	1262	56	57	52	5	68	33	271	12	6	7	8	17	12	62	13
2013	1400	77	42	52	8	75	24	278	9	6	5	5	19	10	54	13
2014	1239	55	50	52	2	69	20	248	8	10	5	4	18	13	58	13
2015	1215	62	53	47	10	68	20	260	9	9	7	5	12	16	58	13
2016	1241	59	41	41	1	44	27	213	5	8	8	6	17	10	54	13
Elg-Areal: 177370 daa Areal per felte elg i 2016: 3285 daa																

Tabell 3. Indekser fra «sett-elg» for Søndre Land Viltlag Øst fra Hjorteviltregisteret.

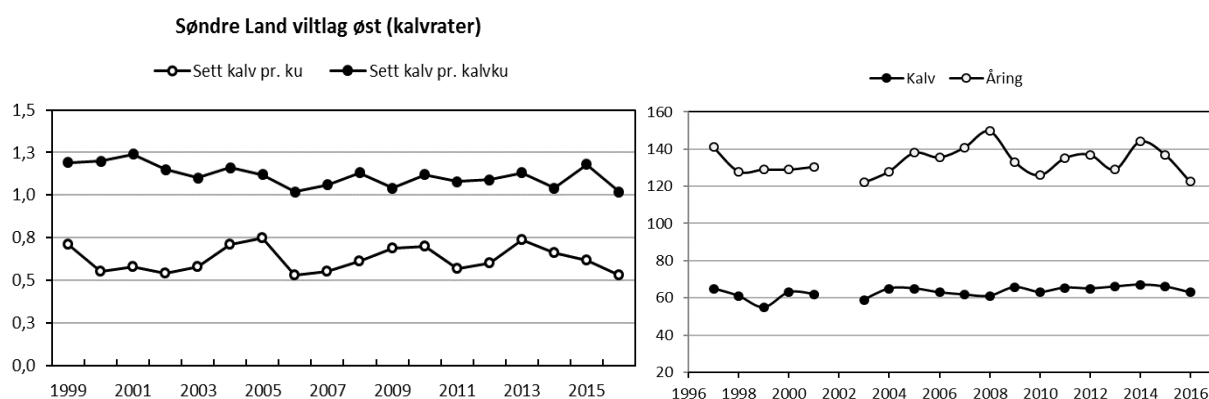
Årstall	Sette elg indekser								
	Sett pr. dag	Sett ku pr. okse	Sett kalv pr. ku	Sett kalv pr. kalvku	% ku m. kalv	Skutt av sett okse %	Skutt av sett ku %	Skutt av sett kalv %	Antall skjema
1999	0,3	1,6	0,71	1,19	54	33	25	31	11
2000	0,34	1,42	0,55	1,2	43	25	18	24	13
2001	0,25	1,53	0,58	1,24	47	29	23	30	14
2002	0,31	1,82	0,54	1,15	47	31	17	32	14
2003	0,29	1,46	0,58	1,1	50	35	17	30	14
2004	0,25	1,47	0,71	1,16	57	43	14	21	12
2005	0,3	1,87	0,75	1,12	64	32	14	20	13
2006	0,23	1,58	0,53	1,02	49	30	21	44	13
2007	0,25	2,2	0,55	1,06	49	37	16	34	13
2008	0,29	1,57	0,61	1,13	50	25	19	20	13
2009	0,22	1,25	0,69	1,04	57	41	31	41	13
2010	0,25	1,71	0,7	1,12	57	40	18	27	13
2011	0,2	1,39	0,57	1,08	51	42	28	33	13
2012	0,21	2,04	0,6	1,09	50	43	18	26	13
2013	0,2	1,32	0,74	1,13	59	31	15	20	13
2014	0,2	1,89	0,66	1,04	52	42	16	26	13
2015	0,21	1,77	0,62	1,18	52	31	19	26	13
2016	0,17	1,41	0,53	1,02	51	42	19	30	13

Tabell 4. Gjennomsnittlige slaktevekt for kalv og ungdyr i Søndre Land Viltlag Øst.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kalv	65	61	55	63	62		59	65	65	63	62	61	66	63	65	65	66	67	66	63
Ungdyr	141	128	129	129	131		122	128	138	136	141	150	133	126	135	137	129	144	137	123

Figur 2. Felte elg samt sett elg per jegerdag i Søndre Land Viltlag Øst (venstre figur) og sett ku per okse i SLV Øst (høyre figur). Tall fra Hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no).

Figur 3. Observerte kalvrater i Søndre Land Viltlag Øst (venstre figur) og slaktevekt for kalv og ungdyr i SLV Øst (høyre figur).

Tabell 5. Hovedtall fra beitetakseringer i Søndre Land Viltlag Øst.

År	Møkk per daa	Furu			Bjørk			ROS			Gran			Antall bestand
		Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	
1998	8	52	12	24	76	12	42	83	6	52				75
2000	7	47		46	125		44	39		47				18
2001	9	57		33	128		47	33		57				18
2004	4	40		33			39			40				17
2006		76	13	50	288	17	17	71	14	41				19
2008	13	57	13	41	280	18	8	60	13	54				19
2011	9	67	15	43	185	21	13	51	12	60	132	19	1	19
2013	2	46	12	22	136	19	12	45	13	29				19
2015	12	97	10	28	140	13	33	61	10	74				26

3.3 Søndre Land Viltlag Vest

Rådata for sett- og felt elg fra SLV Vest er hentet fra Hjorteviltregisteret (Tabell 6 og 7). Slaktevekter for kalv og ungdyr er hentet fra tannkonvolutter innlevert Faun (Tabell 8).

Tabell 6. Rådata fra «sett-elg» for Søndre Land Viltlag Vest fra Hjorteviltregisteret.

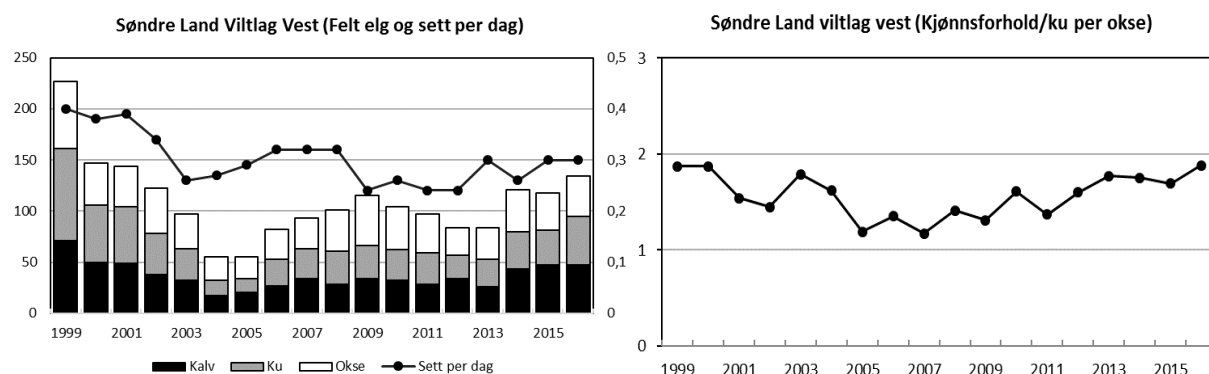
	Sette elg								Felte elg								
Årstall	Jegerdager	Okse	Ku u. kalv	Ku m. 1 kalv	Ku m. 2 kalv	Kalver	Ukjent	Sum	Oksekalv	Kukalv	Okse 1,5 år	Ku 1,5 år	Eldre Okse	Eldre ku	Sum	Antall skjema	
1999	1843	160	151	144	4	169	112	740	39	32	17	21	49	69	227	18	
2000	1690	146	151	120	2	131	93	643	29	21	12	17	29	39	147	18	
2001	1521	144	94	123	5	137	96	599	25	24	9	12	31	43	144	18	
2002	1623	129	80	99	8	126	112	554	19	19	18	7	26	33	122	18	
2003	1583	91	74	87	2	101	64	419	18	14	9	10	25	21	97	19	
2004	1411	95	74	79	1	85	42	376	12	5	13	3	10	12	55	17	
2005	1332	116	65	57	16	93	42	389	9	11	7	5	14	9	55	17	
2006	1273	112	76	60	15	100	50	413	13	14	7	9	22	17	82	17	
2007	1446	145	84	69	17	106	46	467	17	17	6	8	24	21	93	17	
2008	1478	133	94	86	7	105	51	476	16	12	9	13	31	20	101	17	
2009	1665	104	50	73	13	112	48	400	17	17	15	13	34	19	115	17	
2010	1544	100	82	74	5	89	48	398	16	16	11	9	31	21	104	17	
2011	1537	105	69	70	5	83	42	374	12	16	12	7	26	24	97	17	
2012	1646	101	84	74	4	86	39	388	20	14	11	6	16	17	84	17	
2013	1615	113	96	92	12	119	53	485	17	9	6	9	25	18	84	17	
2014	1756	111	100	90	4	103	48	456	17	26	17	12	24	25	121	17	
2015	1716	117	81	97	20	144	64	523	29	18	11	11	26	23	118	17	
2016	1686	116	103	106	9	129	40	503	22	25	14	13	25	35	134	17	
Elg-Areal: 240300 daa Areal per felte elg i 2016: 1793 daa																	

Tabell 7. Indekser fra «sett-elg» for Søndre Land Viltlag Vest fra Hjorteviltregisteret.

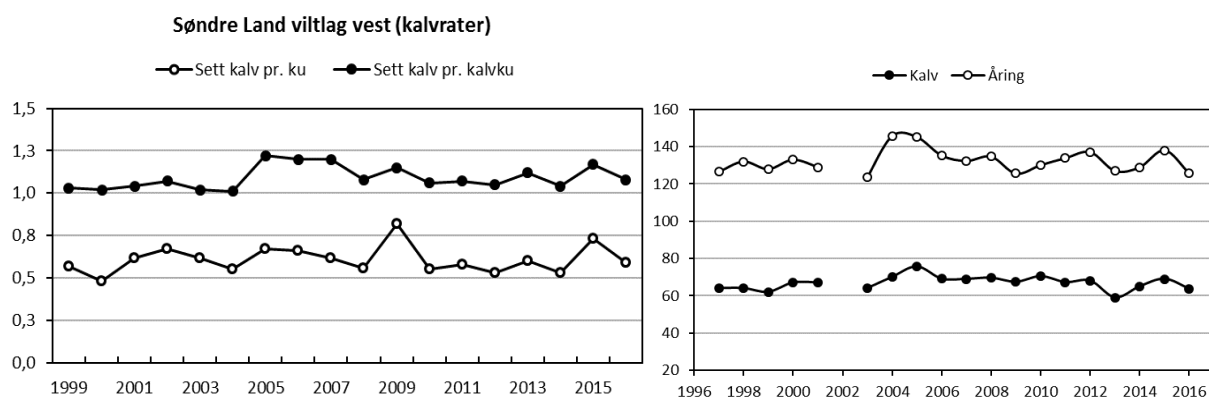
Årstall	Sette elg indekser								
	Sett pr. dag	Sett ku pr. okse	Sett kalv pr. ku	Sett kalv pr. kalvku	% ku m. kalv	Skutt av sett okse %	Skutt av sett ku %	Skutt av sett kalv %	Antall skjema
1999	0,4	1,87	0,57	1,03	50	41	30	42	18
2000	0,38	1,87	0,48	1,02	45	28	21	38	18
2001	0,39	1,54	0,62	1,04	58	28	25	36	18
2002	0,34	1,45	0,67	1,07	57	34	21	30	18
2003	0,26	1,79	0,62	1,02	55	37	19	32	19
2004	0,27	1,62	0,55	1,01	52	24	10	20	17
2005	0,29	1,19	0,67	1,22	53	18	10	22	17
2006	0,32	1,35	0,66	1,2	50	26	17	27	17
2007	0,32	1,17	0,62	1,2	51	21	17	32	17
2008	0,32	1,41	0,56	1,08	50	30	18	27	17
2009	0,24	1,31	0,82	1,15	63	47	24	30	17
2010	0,26	1,61	0,55	1,06	49	42	19	36	17
2011	0,24	1,37	0,58	1,07	52	36	22	34	17
2012	0,24	1,6	0,53	1,05	48	27	14	40	17
2013	0,3	1,77	0,6	1,12	52	27	14	22	17
2014	0,26	1,75	0,53	1,04	48	37	19	42	17
2015	0,3	1,69	0,73	1,17	59	32	17	33	17
2016	0,3	1,88	0,59	1,08	53	34	22	36	17

Tabell 8. Gjennomsnittlige slakteveker for kalv og ungdyr i Søndre Land Viltlag Vest.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kalv	64	64	62	67	67		64	70	76	69	69	70	67	70	67	68	59	65	69	64
Ungdyr	127	132	128	133	129		124	146	145	135	132	135	126	130	134	137	127	129	138	126

Figur 4. Felte elg samt sett elg per jegerdag i Søndre Land Viltlag Vest (venstre figur) og sett ku per okse i SLV Vest (høyre figur). Tall fra Hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no).

Figur 5. Observerte kalvrater i Søndre Land Viltlag Vest (venstre figur) og slakteveker for kalv og ungdyr i SLV Vest (høyre figur).

Tabell 9. Hovedtall fra beitetakseringer i Søndre Land Viltlag Vest.

År	Møkk per daa	Furu			Bjørk			ROS			Gran			Antall bestand
		Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	Antall per daa	Høyde (dm)	Uttak (%)	
1998	15	60	11	38	82	11	49	84	6	60				85
2000	12	68		37	123		65	47		68				23
2001	15	63		35	117		55	43		63				25
2004	7	57		31			54			57				23
2006		79	12	30	301	13	18	50	7	31				24
2008	15	64	14	51	266	15	17	31	11	15				24
2011	9	79	13	57	210	20	15	42	9	64	193	20	3	24
2013	7	73	12	49	149	14	25	35	8	21				24
2015	35	134	11	72	234	13	52	121	7	96				20

3.4 Måloppnåelse sist planperiode.

3.4.1 Søndre Land Viltlag Øst

Sist planperiode (2012-2016) ble det totalt felt 279 elg i SLV Øst, fordelt på 87 kyr, 112 okser og 80 kalver. Uttaket var noe under planlagt intervall mellom 305-370 dyr. I jaktfeltet Nordre Hov og Lausgarda som nå er organisert sammen med viltlaget gjennom et bestandsplanområde, ble det felt 7 elg i sist planperiode.

Som virkemiddel for å nå målene fra forrige planperiode var det planlagt å redusere elgtettheten til et nivå rundt 0,2 elg sett per jegerdag. Videre ønsket en å opprettholde en bestandsstruktur med rundt 1,5 ku per okse for å sikre god tilgang på «storokser». Ved planperiodens slutt ligger både elgtettheten og kjønnsforholdet på et ønskelig nivå. Målene knyttet til bestandskondisjon og delvis for elgbeite ble likevel ikke oppfylt (Tabell 10).

Tabell 10. Måloppnåelse for målene knyttet til «elgbeite/beitetrykk», «skogskader», «bestandskondisjon» og «storokser» i SLV Øst for bestandsplanperioden 2012-2016.

Måltema	Målparameter	Resultat	Måloppnåelse
Elgbeite	Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 40 % av siste års skuddproduksjon på aktuelle beitearter inkludert ROS.	Ved beitetaksten i 2013 var målet oppnådd, men taksten i 2015 viste 74 % uttak av ROS.	Delvis oppfylt
Skog	Beiteutnyttelsen på kommersielt viktige treslag skal ikke overstige 30 % av siste års skuddproduksjon.	Beitetaksten i 2013 viste 22 % uttak av furu, mens taksten i 2015 viste 28 % uttak av furu.	Oppfylt
Bestandskondisjon	Kalv per ku skal økes til over 0,7 i løpet av perioden, samt stabilisere kalv per kalvku på minst 1,25.	Kalv per ku viser snitt på 0,63 i løpet av sist planperiode (2012-2016), mens kalv per kalvku i snitt var 1,09.	Ikke oppfylt
Bestandskondisjon	Stabile vekter på kalv over 70 kg og ungdyr over 140 kg i snitt.	Snittvekt for kalv på 65 kg og snittvekt på ungdyr på 134 kg i løpet av sist planperiode (2012-2016).	Ikke oppfylt
Kjønnsforhold	Holde en bestandsstruktur med rundt 1,5 ku per okse for å sikre god tilgang på storokser.	Ku per okse viser snitt på 1,69 i løpet av sist planperiode (2012-2016), og har holdt seg relativt stabilt.	Delvis oppfylt

3.4.2 Søndre Land Viltlag Vest

Sist planperiode (2012-2016) ble det totalt felt 541 elg i SLV Vest, fordelt på 169 kyr, 175 okser og 197 kalver. Samlet uttak var innenfor planlagt intervall mellom 473-600 dyr.

Som virkemiddel for å nå målene fra forrige planperiode var det planlagt å redusere elgtettheten til et nivå rundt 0,2 elg sett per jegerdag. Videre ønsket en å opprettholde en bestandsstruktur med rundt 1,5 ku per okse for å sikre god tilgang på «storokser».

Ved planperiodens slutt er elgtettheten målt som «sett per dag» fremdeles høyere enn planlagt. Kjønnsforholdet har blitt noe skeivere en ønsket. Måloppnåelsen for sist planperiode er oppsummert i tabell 11. Her fremgår det at en ikke nådde fastsatte mål gjeldende skogskader og bestandskondisjon.

Tabell 11. Måloppnåelse for målene knyttet til «elgbeite/beitetrykk», «skogskader», «bestandskondisjon» og «storokser» i SLV Vest for bestandsplanperioden 2012-2016.

Måltema	Målparameter	Resultat	Måloppnåelse
Elgbeite	Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 40 % av siste års skuddproduksjon på aktuelle beitearter inkludert ROS.	Ved beitetaksten i 2013 var målet oppnådd, men taksten i 2015 viste 96 % uttak av ROS og 52 % uttak av bjørk.	Delvis oppfylt
Skog	Beiteutnyttelsen på kommersielt viktige treslag skal ikke overstige 30 % av siste års skuddproduksjon.	Beitetaksten i 2013 viste 49 % uttak av furu, mens taksten i 2015 viste 72 % uttak av furu.	Ikke oppfylt
Bestandskondisjon	Kalv per ku skal økes til over 0,7 i løpet av perioden, samt stabilisere kalv per kalvku på minst 1,25.	Kalv per ku viser snitt på 0,60 i løpet av sist planperiode (2012-2016), mens kalv per kalvku i snitt var 1,09.	Ikke oppfylt
Bestandskondisjon	Stabile vekter på kalv over 70 kg og ungdyr over 140 kg i snitt.	Snittvekt for kalv på 65 kg og snittvekt på ungdyr på 131 kg i løpet av sist planperiode (2012-2016).	Ikke oppfylt
Kjønnsforhold	Holde en bestandsstruktur med rundt 1,5 ku per okse for å sikre god tilgang på storokser.	Ku per okse viser snitt på 1,74 i løpet av sist planperiode (2012-2016), og har blitt noe skeivere i løpet av perioden.	Delvis oppfylt

4. Mål for planperioden 2017-2021

Kommunale mål

Formannskapet i Søndre Land kommune har fastsatt mål for hjorteviltforvaltningen i kommunen den 4.4.2017 for perioden 2017-2022. For elg gjelder følgende tallfestede mål:

- Mål for slaktevektene er 70 kg for kalv og 140 kg for åringer i gjennomsnitt for begge kjønn og for hvert av valdene.
- Mål for tvillingandelen er 25 % (1,25 kalv per kalvku) og for kalvraten er 70 % (0,7 kalv per ku).
- Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 40 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS) i noen vald.
- Beiteutnyttelsen på furu skal ikke overstige 30 % av siste års kvistproduksjon i noen vald.
- Antall påkjørte elg i trafikken skal ikke overstige 20 dyr pr år.
- Inntil videre gjelder et bestandsmål tilsvarende 0,2 sett elg pr dagsverk.

Søndre Land Viltlag sine mål:

Hovedmål

1. Bedre bestandskondisjonen gjennom en klart definert og enkel avskytningsplan.
2. Gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at man har god kontroll på elgbestandens størrelse og sammensetning, samt områdets bærenivå.

Målbare delmål

- Beiteutnyttelse skal ikke overstige 40 % av siste års skuddproduksjon på aktuelle beitearter inkludert ROS.
- Beiteutnyttelsen på kommersielt viktige treslag skal ikke overstige 30 % av siste års skuddproduksjon i noen vald.
- Slaktevektene på kalv og ungdyr skal økes til snitt på hhv. 70 kg og 140 kg*.
- Forbedre kalveproduksjonen. Kalv per ku skal økes til minst 0,7 og kalv pr kalvku skal økes til minst 1,25 (etter sett elg)*.
- Opprettholde et enkelt avskytingsregime. Den enkelte jeger skal under jaktutøvelsen aldri være i tvil om et dyr som observeres er «tillatt skutt» eller ikke.
- Elgjakta skal gjennomføres uten at det er til ulempe for annet friluftsliv og småviltjakt.

*Måloppnåelsen defineres ut i fra snittstall for siste tre år av planperioden (2019-2021).

For å kunne følge utviklingen i slaktevekter på felte dyr, må alle dyr veies nøyaktig på samme måte fra år til år. Samtlige dyr må aldersbestemmes og oppgis som kalv, 1,5 åringer og eldre dyr basert på kjeveobservasjoner/tannanalyser (jamfør pkt. 7).

5 Virkemidler

Virkemidler for å nå fastsatte mål i Søndre Land Viltlag er:

- Gjennom planlagt uttak (pkt. 5.1) bidra til å stabilisere elgtettheten til et nivå på rundt 0,2 elg sett per dag (identisk med kommunal målsetning).
- Gjennomføre beitetakseringer i alle «oddetallsår» i samarbeid med de andre valdene i Søndre Land kommune.
- Holde en bestandsstruktur med rundt 1,5 ku per okse for å sikre en god tilgang på «storokser» og en tilfredsstillende andel kalvproduserende kyr i bestanden.
- Sikre god tilgang på «storokser» ved å begrense årlig uttak av storokser til 2 på vestsida og 1 på østsida. Definisjon på liten okse er inntil 4 tagger på ene siden uavhengig om det er flere tagger på den andre siden.
- Legge opp en avskytingsprofil med inndeling av dyr i grupper som er enkelt identifiserbare (kalv, ku og okse).
- Fortsette med prissystem som stimulerer til uttak av de minst produktive dyra.
- Kontrollere alder på alle skutte dyr (aldersbestemmelse vha. tannsnitt).
- Videreføre jaktoppsyn for hele bestandsplanområdet.

5.1 Prissystem

Prisene gitt under gjelder i 2017. Prissettinga i 2018-21 skal følge samme system.

Priser for jakta 2017:

	A	B	C
Okse m. 9 spir el. mer:	kr. 3900,-	kr. 465,-	kr. 13 700,-
Okse m. inntil 8 spir:	kr. 3900,-	kr. 465,-	kr. 10 100,-
Ku 2,5 år eller eldre:	kr. 3900,-	kr. 465,-	kr. 7 600,-
Ungdyr, 1 ½ år*:	kr. 3900,-	kr. 465,-	kr. 4 800,-
Kalv*:	kr. 3900,-	kr. 270,-	kr. 0

*Ungdyr under 100 kg faktureres som kalv og kalv under 45 kg faktureres bare med kommunal fellingsavgift og ny kalv tildeles.

A: Fellingsavgift/ grunnavgift til Søndre Land Viltlag (inkl. mva.).

B: Fellingsavgift til Søndre Land kommune (avgiftsfritt)

C: Sluttavgift til Søndre Land Viltlag (inkl. mva).

A innkreves ved tildeling, B-C innkreves etter jaktas slutt. Prisene kan reguleres på årsmøtet.

5.2 Planlagt uttak

Avskytningsprofilen er gjort enkel ved inndeling i kalv, ku og okse. Vi ønsker å tilpasse elgtettheten til et nivå rundt 0,2 elg sett per jegerdag både på øst- og vestsiden. For raskest mulig å nå dette nivået er det lagt opp til høyere uttak tidlig i perioden for SLV Vest (Tabell 13). Lenger ut i perioden er det mer «slingringsmonn» i planlagt uttak, siden utviklingen frem i tid er noe mer usikker. For å ta ut en høyere andel unge dyr, er kalveandelen noe høyere enn i sist planperiode.

Tabell 12. Søndre Land Viltlag Øst. Avskytningsplan for perioden 2017-2021. Fordelt med minimumstall og maksimumstall for kyr (1,5 år eller eldre), okser (1,5 år eller eldre) og kalver.

År	Ku		Okse		Kalv		Sum	
	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks
2017	15	22	16	22	16	22	47	66
2018	15	22	16	22	16	22	47	66
2019	15	22	16	22	16	22	47	66
2020	14	22	14	22	14	22	42	66
2021	14	22	14	22	14	22	42	66
Sum	73	110	76	110	76	110	225	330

Tabell 13. Søndre Land Viltlag Vest. Avskytningsplan for perioden 2017-2021. Fordelt med minimumstall og maksimumstall for kyr (1,5 år eller eldre), okser (1,5 år eller eldre) og kalver.

År	Ku		Okse		Kalv		Sum	
	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks
2017	45	50	42	50	43	50	130	150
2018	42	47	38	46	40	47	120	140
2019	42	47	38	46	40	47	120	140
2020	34	40	33	40	33	40	100	120
2021	34	40	33	40	33	40	100	120
Sum	197	224	184	222	189	224	570	670

Dette tilsier en tildeling på 1000 elg for perioden 2017-2021.

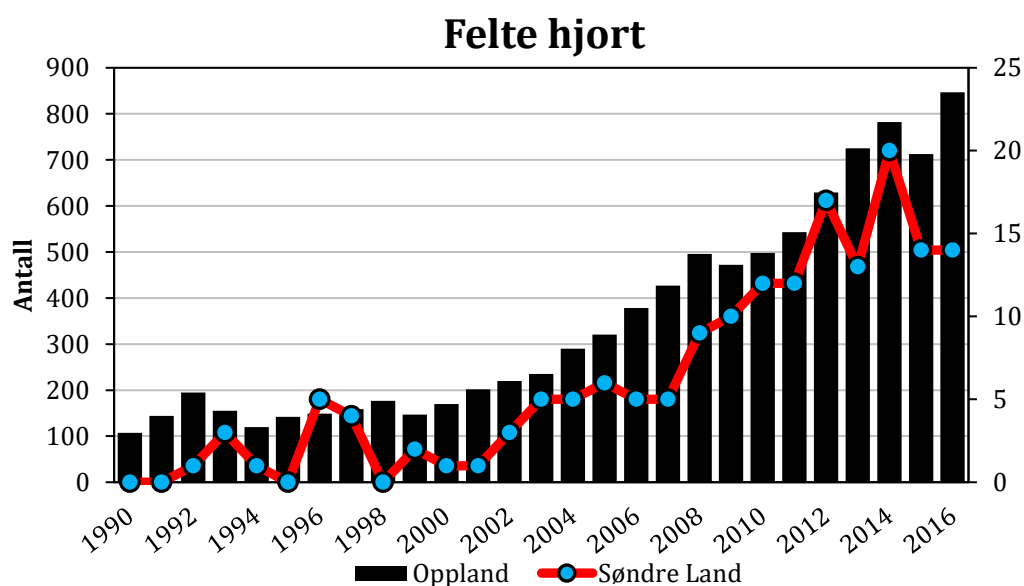
5.2.1 Tildeling av elg til sonene

I utgangspunktet fordeles kvoten mellom sonene ut fra tellende areal (jmfør pkt. 1). Ved tildeling av kvote til sonene kan styret i Viltlaget fravike tildelingen etter areal dersom det tydelig kommer frem at det er store lokale forskjeller i elgtetthet. Slike avvik skal informeres om på årsmøtet.

6. Bestandssituasjon Hjort

6.1 Søndre Land kommune

I 2016 ble det felt 14 hjort i Søndre Land kommune, samme antall som i 2015. Rekordavskytingen på 20 felte hjort skriver seg fra 2014 (Figur 6). Fellingstallene indikerer at bestandsveksten har stabilisert seg noe, selv om det i fylket samlet synes som at bestanden fortsatt er i vekst. Foreløpig mangler egne sett-hjort data og slaktevekter på felte hjort i Søndre Land.

Figur 6. Antall felte hjort i Oppland fylke (venstre akse) og Søndre Land (høyre akse) i perioden 1990-2016. Tall fra Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no).

6.2 Søndre Land Viltlag

I løpet planperioden 2012-2016 ble det til sammen felt 39 hjort i Søndre Land Viltlag. Rekordavskytingen på 11 felte hjort ble satt i 2012 og tangert i 2015. I 2016 ble det felt 5 hjort i planområdet av ei tildelt kvote på 24 dyr.

6.3 Mål for planperioden 2017-2021

Kommunale mål

Formannskapet i Søndre Land kommune har fastsatt mål for hjorteviltforvaltningen i kommunen den 4.4.2017 for perioden 2017-2022. For hjort gjelder følgende mål:

- I Søndre Land er det ikke ønskelig å øke hjortestammen utover dagens bestandsnivå. Dette primært pga. nedslitte beiter forårsaket av elg.
- Det er et mål at rettighetshaverne profesjonaliserer hjortejakta gjennom hensiktsmessig organisering og jaktutøvelse, gjerne på tvers av dagens jaktfeltstruktur, samt ved å registrere jaktstatistikk.

Søndre Land Viltlag sine mål:

Hovedmål

Opprettholde en levedyktig bestand av hjort med høy bestandskondisjon og lav tetthet.

Målbare delmål

- Skogskader forårsaket av hjort skal begrenses til et minimum.
- Hjortetettheten skal stabiliseres på dagens nivå.

6.4 Virkemidler

Virkemidler for å nå fastsatte mål i Søndre Land Viltlag er:

- For å få nødvendig styringsverktøy i den fremtidige forvaltningen av hjort, skal «Kontroll og rapporteringsrutiner» også gjennomføres for hjort (jamfør pkt. 7).
- Legge opp til en enkel avskytingsprofil og romslige kvoter.
- Alle jaktfelt har «fri felling» av hjort fra jaktstart, men må melde fra til valdleder så snart det er felt en hjort.
- Dersom det kommer til en situasjon hvor det ikke er mer enn 2 hjort igjen av ledig «kvote» for en kategori av dyr (kalv, bukk eller hind), må den «frie jakten» stoppes for denne kategorien. Valdledelsen bestemmer da hvordan resterende kvoten skal fordeles mellom sonene/jaktfeltene.
- Kontrollere alder på alle skutte hjorter (aldersbestemmelse vha. tannsnitt).

Prisene for å felle hjort vedtas på årsmøtet i Viltlaget. Siden det bare betales fellingsavgift for felte dyr til kommunen, kreves det ikke noen grunnavgift fra sonene til Viltlaget (avgift «A»).

6.5 Planlagt uttak

Avskytningsprofilen er gjort enkel. Det legges opp til en årlig kvote på 26 hjort fordelt på 9 bukker (1,5 år eller eldre), 9 hinder (1,5 år eller eldre) og 8 kalver. Dette tilsier en tildeling på **130 hjort** for perioden 2017-2021.

7. Kontroll og rapporteringsrutiner for elg og hjort

- Alle jaktfelt plikter å levere korrekt utfylte «sett elg» og «sett hjort» skjemaer etter endt jakt. For jaktfelt som kombinerer hjort og elgjakt føres både «sett hjort» og «sett elg» parallelt. For å sikre at opplysningene blir så nøyaktige som mulig, bør en fylle ut sett elg og sett hjort etter hver jaktdag. Bruk gjerne www.settogskutt.no for digital rapportering.
- Alle fellinger av dyr skal varsles Viltlagets kontrollører samme dag og alle hoder skal forevises kontrolløren.
- Frammennene skal tas ut, renses og samles inn i tannkonvolutter for alle dyr, gjelder også for hjort.
- Tannkonvoluttene skal påføres opplysninger om vekt, kjønn og alder for hvert felte dyr inkludert kalver. Likeledes registreres observasjoner om flått og hjortelusflue.
- Alle dyr skal veies. Fratreck for veiing samme dag: 3 %, dagen etter; 2 %, to dager etter: 1 % - deretter ingen fratrekk. Ungdyr under 100 kg og kalver under 45 kg kan veies av kontrollør ved stikkprøver.

- Jaktleder er ansvarlig ovenfor Søndre Land Viltlag når det gjelder feilskyting og betaling av gebyrer for dette.
- Bestandsplanutvalget sørger for kontrollører på øst- og vestsida av Randsfjorden.
- Ved skadeskyting skal skjemaet «Registreringsskjema for påskutt hjortevilt som ikke faller» fylles ut av jaktleder. Valdleder varsles og skjemaet sendes inn til kommunen omgående etter skadeskytingen.

For øvrig legger hjorteviltforskriften, forskrift om utøvelse av jakt og fangst og annet gjeldende lovverk føringene for den generelle jaktutøvelse og regelverk.

8. Reaksjoner ved feilskyting

Ved grove feilskytinger blir det tildelt kalv istedenfor voksent dyr ved neste års tildeling. Med grov feilskyting menes for eksempel voksent dyr istedenfor kalv, eller feil kjønn av voksent dyr.

9. Jaktavtaler og jegerkontrakter

Jaktavtale mellom jaktlag og rettighetshavere skal foreligge skriftlig før jakta starter. For å oppnå en mer effektiv jakt og ønsket avskyting vil styret i Søndre Land Viltlag stimulere til bruk av samjakt mellom jaktfelt som har felles grenser.

10. Godkjenning

Søndre Land Viltlag har godkjent bestandsplanen.

Sted: _____ Dato: _____

Leder i Søndre Land Viltlag

Bestandsplanen er godkjent:

sted

dato

For Søndre Land kommune